

Целесообразность диверсификации в сельском хозяйстве и отдельных его отраслях приобретает все большую актуальность для практики хозяйствования. Диверсифицированное животноводство обеспечивает возможность проникновения в новые, более прибыльные отрасли, повышает прибыльность производства, укрепляет позиции предприятия на рынке и повышает его конкурентоспособность.

Ключевые слова: диверсификация, инновации, номенклатура, ассортимент продукции животноводства.

Appropriateness of diversification in agriculture and its separate branches is becoming increasingly important for farming. Diversified livestock production provides the possibility of entering new, more profitable industries, increases the profitability of production, strengthens the positions of enterprises at the market and increases its competitiveness.

Key words: diversification, innovation, nomenclature, assortment of livestock production.

УДК 330.322

АКТИВІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІННИЧЧИНИ

І.Ю. ЄПФАНОВА

Вінницький національний технічний університет

У статті розглянуто напрями активізації інвестиційної діяльності промислових підприємств Вінниччини в сучасних умовах. На основі аналізу стану інвестиційної діяльності області виділено загальні її особливості та досліджено ступінь використання інформаційних технологій підприємствами Вінниччини з метою залучення інвестиційних ресурсів

Стратегія розвитку будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності з моменту створення передбачає забезпечення постійного економічного зростання за рахунок збільшення обсягів результатів підприємницької діяльності, а також галузевої, асортиментної та регіональної диверсифікації цієї діяльності. Економічне зростання забезпечується насамперед за рахунок інвестиційної діяльності, у процесі якої реалізуються довгострокові стратегічні цілі суб'єктів діяльності. Особливо гостро дане питання постає у кризовий період розвитку економіки, коли в умовах браку коштів підприємства стикаються із проблемою відсутності достатніх обсягів інвестиційних джерел.

Досліджуючи питання активізації інвестиційної діяльності, Абрамова О.А. зазначає, що саме інвестиційні процеси промислових

підприємств є однією з основних складових економічного зростання країни [1]. Механізм управління інвестиційною діяльністю підприємства складається із науково-технічних, інформаційних, соціально-економічних, організаційно-управлінських, виробничих, нормативно-правових, тактичних та інших взаємозалежних елементів, що забезпечують досягнення виробничого інтересу [2, с.18]. Питання активізації інвестиційного розвитку на рівні країни та підприємств розглядаються також Захарінін С.В. [3], Лемішко О.О. [4], проте недостатньо розробленими є заходи з активізації інвестиційної діяльності на рівні окремих регіонів, а також недостатньо висвітлено питання впливу ступеня використання інформаційних технологій підприємствами на рівень залучення інвестиційних ресурсів.

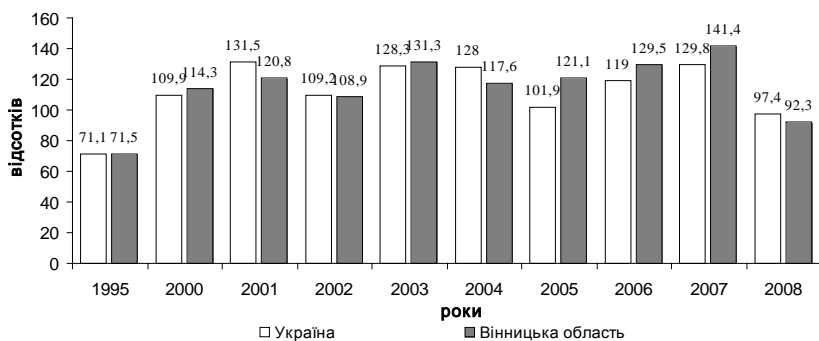
Метою даної статті є формування в єдину систему виміру кількісних та якісних чинників, що забезпечать активізацію інвестиційної діяльності на промислових підприємствах.

Методика досліджень. Для досягнення поставленої мети за допомогою методів статистичного та порівняльного аналізу необхідним є оцінювання чинників, які впливають на інвестиційну діяльність промислових підприємств визначення можливості її активізації, методів графічного аналізу — для наочного зображення статистичного матеріалу. Метод аналізу надасть можливість здійснити оцінку ступеня використання інформаційних технологій для залучення інвестиційних ресурсів. Системний аналіз отриманих результатів надасть можливість визначити загальні тенденції інвестиційного розвитку Вінниччини.

Результати досліджень. Аналізуючи інвестиційну діяльність Вінниччини, необхідно зазначити, що область є інвестиційно-привабливим регіоном, адже має потужний промисловий та науковий потенціал, розвинену транспортну інфраструктуру, вигідне географічне розташування відносно ринків України і країн СНД. Тому на ринку інвестиційних товарів Вінниччини вагомому питому вагу займають інвестиції в основний капітал, зокрема інвестиційні проекти, що пов'язані із реконструкцією та модернізацією, технічним переозброєнням діючих підприємств, придбанням обладнання, сучасних технологій тощо.

Нормальне функціонування економіки області є неможливим без оновлення виробництва, поліпшення стану основних фондів, впровадження нових технологій і видів продукції, оскільки тільки за цих умов економіка є конкурентоспроможною на вітчизняному та зовнішньому ринках. Діяльність підприємств області повинна передбачати вкладення капіталу в покращення виробництва, тобто капітальні інвестиції, або ж інвестиції в основний капітал.

Індекси інвестицій в основний капітал Вінницької області та по Україні в цілому (у відсотках до попереднього року) відображено на рис. 1.

Рис. 1. Індеси показників інвестиційної діяльності за 1990–2008рр.(відсотків до попереднього року)

Розвиток інвестиційної діяльності у Вінницькій області відповідає загальним тенденціям розвитку в Україні в цілому і відбувається нерівномірно: якщо в 1995р., порівняно із попереднім, темп росту інвестицій склав лише 71,1%, то в 2007р. — 141,4% [5]. Разом з тим, в 2008р. як по Україні в цілому, так і по Вінницькій області спостерігається зменшення обсягів інвестицій, порівняно із попереднім періодом, що зумовлене в першу чергу світовими та національними наслідками фінансової кризи.

Якщо розглянути структуру інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності, то можна помітити, що основна частина інвестицій належить операціям із нерухомістю, промисловістю, транспортом і зв'язком.

Висока частка інвестицій на операції із нерухомістю можна пояснити декількома причинами, зокрема зростанням обсягів будівництва. Поява нових будівельних організацій на території області зумовила суттєве зростання інвестицій у будівництво, що в свою чергу збільшило обсяги інвестицій в операції із нерухомістю.

По-друге, у зв'язку із певною нестабільністю в державі основна частина населення прагне уникнути знецінення своїх збережень шляхом вкладення коштів у нерухомість і, в першу чергу, у будинки, квартири тощо.

Крім того, Вінницька область має досить зручне географічне положення на території України, є відносно близькою до столиці, що робить її територію привабливою для підприємств та організацій.

З табл. 1 видно, що в цілому в 2007р., порівняно із 2002–2006рр., відбулось збільшення величини основних інвестицій. Досить позитивним є зростання інвестицій, які мають соціальну спрямованість, тобто на охорону здоров'я та соціальну допомогу.

1. Обсяг інвестицій в основний капітал Вінницької області за видами економічної діяльності, тис. грн.

Вид економічної діяльності	Рік					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Сільське господарство	60909	62499	138724	242756	346630	559805
Рибне господарство	65	7	277	168	68	394
Промисловість	177847	250737	359159	414519	612365	1226558
Будівництво	8816	16337	20958	60920	133230	211146
Оптова та роздрібна торгівля	46227	50912	50540	116786	260738	376111
Готелі та ресторани	3383	1775	1119	1949	5300	9422
Транспорт та зв'язок	121887	140811	191317	212266	228937	532284
Фінансова діяльність	9261	10731	12627	40356	50540	46100
Операції з нерухомістю	183664	269410	318180	528068	733567	1022549
Державне управління	972	12213	16950	17570	17736	44390
Освіта	6496	11516	18192	23320	41943	35488
Охорона здоров'я, соціальна допомога	13254	19006	10101	19666	46561	51457
Колективні, громадські та особисті послуги	2485	5319	17237	14829	16852	20473
Всього	635266	856985	1155381	1693173	2494467	4136177

З рис.2 видно, що, якщо протягом 2001–2006рр. фінансові результати промислових підприємств мали позитивну динаміку зростання, то в 2007р. — зменшення, незважаючи на зростання обсягів інвестування промисловості.

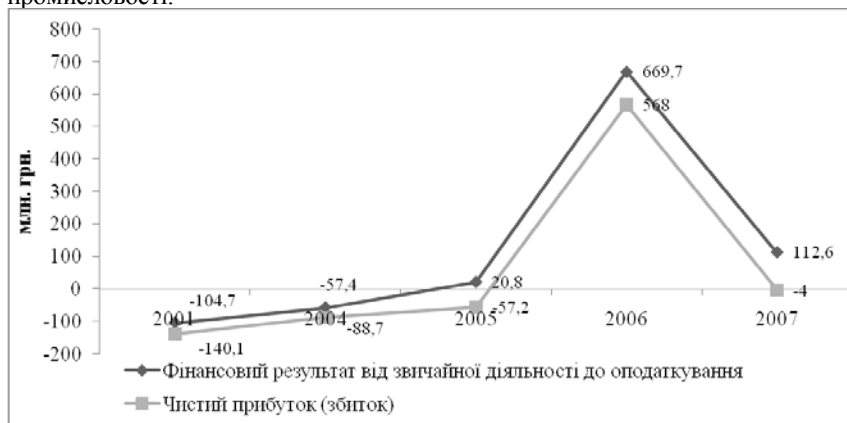

Рис. 2. Фінансові результати промислових підприємств Вінниччини

Отже, одного інвестування для покращення діяльності підприємств і рівня їх конкурентоспроможності не завжди достатньо, а необхідним є врахування й ефективності інвестицій. Ефективність інвестиційної діяльності значною мірою характеризується рівнем нововведень на підприємствах.

З табл. 2 видно, що на підприємствах Вінниччини частка підприємств, які впроваджували нововведення, є незначною і, незважаючи на зростання кількості підприємств, що впроваджували інновації в 2007р. в загальному обсязі промислових підприємств до 73,3%, питома вага реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової складала лише 6,8%. Разом з тим, достатньо позитивним явищем є зростання нових технологічних маловідходних і ресурсозберігаючих процесів із 10 у 2000 році до 32 — у 2007р. Зростання маловідходних і ресурсозберігаючих виробництв забезпечує зниження собівартості продукції і, як наслідок, спричиняє підвищення конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Промисловим підприємствам Вінниччини варто більше уваги приділяти інвестуванню у розроблення та освоєння виготовлення нових видів техніки, динаміка якої є незначною: по області в 2007р. було освоєно лише 33 нових види техніки проти 28 у 2000р.

2. Впровадження інновацій на промислових підприємствах Вінниччини

Роки	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	Впроваджено нових технологічних процесів, процесів, у т.ч. маловідходні, ресурсозберігаючі	10	Освоєно інноваційні види продукції, найменувань	з них нові види техніки	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
2000	17,2	32	10	1008	28	2,2
2001	17,5	23	5	925	21	3,6
2002	17,3	19	3	1226	18	4,5
2003	28,3	50	20	313	19	2,5
2004	8,8	33	13	34	25	1,3
2005	5,0	14	7	30	17	1,0
2006	10,2	24	9	37	17	1,1
2007	73,3	79	32	124	33	6,8

В залежності від ступеня використання інформаційних технологій підприємством визначається його конкурентоздатність на ринку, що зумовлює необхідність оцінювання ступеня інформатизації підприємства, а також його місце у всесвітній комп'ютерній мережі Інтернет [6, с.74]. Аналіз інформаційного забезпечення підприємств Вінниччини показав, що значна кількість має свій сайт у мережі Інтернет. Дослідження рівня інформаційного

забезпечення машинобудівних підприємств, що спеціалізуються на виробництві сільськогосподарської техніки та запасних частин показав, що за використання пошукових систем автоматично і без проблем знаходиться лише сайт ВАТ ВЗГА, тоді як сайти інших підприємств можливо знайти лише через каталоги бізнес-довідників. Недоліками сайтів підприємств є й мовні обмеження — із п'яти сайтів лише сайт ВАТ «Могилів-Подільського машинобудівного заводу ім. Кірова» є можливим переглядати трьома мовами — українською, англійською та російською. На усіх сайтах наявна контактна інформація, види продукції, що випускається, проте не передбачено розділу, в якому б підприємства інформували відвідувачів про свій фінансовий стан, а також наявні потреби в інвестиційних ресурсах. Огляд регіонального інвестиційного порталу показав, що дані підприємства і на ньому не використовують інформаційні ресурси Інтернету як засіб залучення інвестицій.

Висновки. З метою економічного зростання регіону на промислових підприємствах необхідно більше уваги приділяти більш ефективному використанню інвестицій, спрямовуючи їх саме в інноваційні розробки та придбання нового технологічного обладнання. Крім того, необхідним є підвищення ефективності функціонування регіональних центрів інноваційного розвитку.

Таким чином, підприємствам Вінниччини варто більше уваги приділяти підвищенню рівня інформованості потенційних інвесторів щодо реальних потреб підприємств.

Крім того, з метою активізації інвестиційного розвитку Вінниччини необхідно на регіональному рівні та рівні окремих підприємств вирішити питання щодо підвищення ефективності використання інвестицій, в першу чергу шляхом підвищення рівня інноваційного розвитку підприємств і підвищення рівня інформованості інвесторів.

Перспективами подальших досліджень має стати формування інноваційно-інвестиційної моделі підвищення рівня регіонального розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова О.А. Инвестиции в промышленность как условие её экономического роста/ О.А. Абрамова // Вестник ОГУ. — 2008. — № 8 (90). — С. 56–60.
2. Пухальський В.В. Механізм управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства (на прикладі машинобудування): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / В.В. Пухальський. — Хмельницький, 2004. — 20 с.
3. Захарін С.В. Регулювання власних джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємств/ С.В. Захарін // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 5(83). — С.161–168.

4. Лемішко О.О. Інвестиції в основний капітал та їх вплив на економіку України/О.О. Лемішко // Фінанси України. — 2007. — №7. — С. 46–61.
5. Вінницьке обласне управління статистики. — Режим доступу: <http://www.vous.vin.ua>.
6. Носова О.В. Роль инвестиционной привлекательности предприятия при принятии инвестиционных решений/ О.В. Носова// Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: економічна. Випуск 33–1. Донецьк, ДонНТУ, 2008. — С.73–78.

Одержано 26.04.10

Определена необходимость более эффективного использования инвестиций. Названы факторы, способствующие увеличению эффективности инвестиций в инновации. Предложены направления повышения уровня использования современных технологий для активизации инвестиционной деятельности.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, информационные технологии, инвестиционный ресурс.

The necessity of more effective use of investments is determined. The factors contributing to the increase of the efficiency of investments into innovations are identified. The directions of increasing the level of application of modern technologies for more active investment activities are suggested.

Key words: investment activities, information technologies, investment resource.

УДК 338.4:330.341.1

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВКЛАДЕННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

О.В. ЖАРУН

Проаналізовано умови інвестиційної діяльності у сільськогосподарських підприємствах та визначено її економічну ефективність. Встановлено напрями та джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємств. Обґрунтовано напрями підвищення економічної ефективності вкладення інвестицій у сільськогосподарські підприємства.

Аграрний сектор економіки України нині потребує значних інвестиційних надходжень. Майже повна зупинка інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, що мала місце впродовж минулих років,